

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Міжнародного гуманітарного
університету
доктор юридичних наук, професор,

Костянтин ГРОМОВЕНКО

«26» грудня 2023 року

ВИСНОВОК

Міжнародного гуманітарного університету про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Шарапановської Юлії Вікторівни на тему «Реалізація концепту PANDEMIC в англomовному медійному дискурсі (лінгвосоціальний аспект)», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035 «Філологія» (тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради Міжнародного гуманітарного університету, протокол № 2 від 12 листопада 2020 року, уточнена на засіданні Вченої ради Міжнародного гуманітарного університету, протокол № 6 від 4 квітня 2023 року)

ВИТЯГ

із протоколу № 5

засідання кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов

Міжнародного гуманітарного університету
від 25 грудня 2023 р.

ПРИСУТНІ: завідувачка кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов, доктор філологічних наук, доцент Шкворченко Н.М., кандидат педагогічних наук, доцент Таланова Л.Г., доктор педагогічних наук, професор Цокур О.С., кандидат філологічних наук, доцент Оренчак О.О., кандидат педагогічних наук, доцент Першина Л.В., кандидат філологічних наук, доцент Пархитко О.В., кандидат філологічних наук, доцент Коробкова Н.К., кандидат філологічних наук, старший викладач Кабанцева Н.В., кандидат педагогічних наук, доцент Рожелюк І.Я., викладач Янко І.Б., викладач Світлицька В.Р., доктор філософії Бондарь К.С., викладач Данилов В.Ю., лаборант Євтімова Д.І., завідувачка кафедри іноземних мов професійного спілкування, доктор філологічних наук, професор Мізецька В.Я., доктор філософії, доцент, доцент кафедри іноземних мов професійного спілкування Громовенко В.В., декан факультету лінгвістики та перекладу Адамова Г.В., завідувачка кафедри германських та східних мов та перекладу, кандидат філологічних наук, доцент Фрумкіна А.Л.

Головуючий на засіданні: доцент кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов, кандидат філологічних наук, доцент Оренчак Ольга Олексіївна

Секретар: лаборант Євтімова Діана Іллівна

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Обговорення дисертації «Реалізація концепту PANDEMIC в англomовному медійному дискурсі (лінгвосоціальний аспект)», яка виконана на кафедрі романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного гуманітарного університету аспіранткою Шарапановською Юлією Вікторівною, і представлена до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 - Філологія.

СЛУХАЛИ:

1.1. Виступ Шарапановської Юлії Вікторівни з доповіддю про результати проведеного дисертаційного дослідження.

1.2. Відгук наукового керівника – доктора філологічних наук, доцента Шкворченко Наталії Миколаївни.

1.3. Обговорення дисертації «Реалізація концепту PANDEMIC в англomовному медійному дискурсі (лінгвосоціальний аспект)», що виконана на кафедрі романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного гуманітарного університету аспіранткою Шарапановською Юлією Вікторівною, і представлена до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 035–Філологія.

ВИСТУПИЛИ:

1.1. Доповідачка у своєму виступі розкрила актуальність теми дисертаційного дослідження, представила основні положення новизни роботи та висновки.

Здобувач:

Шановні колеги! Дозвольте представити вам результати дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 035-Філологія на тему: Реалізація концепту PANDEMIC в англomовному медійному дискурсі (лінгвосоціальний аспект). Дисертаційне дослідження проведене на кафедрі романо-германської філології та методики викладання іноземних мов факультету лінгвістики та перекладу Міжнародного гуманітарного університету під керівництвом доктора філологічних наук, доцента, завідувача кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Шкворченко Наталії Миколаївни.

Актуальність роботи зумовлена тим, що концепт PANDEMIC не є достатньо вивченим з урахуванням динаміки останніх змін, які призвели до розширення структури концепту, а також зміни металевого сприйняття зазначеного концепту представниками різних лінгвокультур. Вивчення мовних засобів вираження досліджуваного концепту має велике значення як для розширення загальних знань про концепти взагалі, так і для оптимізації міжкультурної комунікації. У зв'язку з посиленням міжнародних контактів у сфері культури, політики, економіки, дипломатії, а також побутового спілкування потрібне оновлене осмислення концептів, що є значущими компонентами успішної комунікації.

Видається важливим вивчити концепт PANDEMIC через призму насамперед англійської мови, оскільки в період глобалізації саме англійська мова стає головним інструментом міжнародного спілкування і, відповідно, основним засобом вербалізації цих незамінних компонентів спілкування. Будучи джерелом знання про національний характер і менталітет народів англomовних країн, вона дає змогу виявити лінгвістичні особливості британської та американської лінгвокультур для того, щоб правильно інтерпретувати їх у процесі міжкультурної комунікації.

В основі дослідження лежить гіпотеза, яка зводиться до того, що, зміст концепту PANDEMIC та його вираження як у кількості мовних одиниць, що слугують для його вербалізації, так і у впливі на неї соціолінгвістичних чинників, суттєво змінився у період 2020 – 2023 років.

Об'єктом дослідження в дисертації є лінгво-соціальні особливості реалізації концепту PANDEMIC в сучасній англійській мові.

Предметом дослідження є мовні засоби, що репрезентують концепт PANDEMIC в англійській мові.

Мета роботи полягає в комплексному вивченні концепту PANDEMIC із використанням різних дослідницьких методик, а також у виявленні специфіки лексичних одиниць, що актуалізують концепт на різних рівнях англійської мови. Для досягнення цієї мети поставлено такі завдання:

- 1) розглянути підходи до вивчення концепту і визначити можливості функціонування та репрезентації концепту з погляду лінгвістики на новітньому етапі сучасної комунікації у світі, що глобалізується;
- 2) дослідити еволюцію концепту PANDEMIC і показати динаміку змін його семантики та конотацій в англійській мові;
- 3) розробити модель лексико-семантичного поля досліджуваного концепту;
- 4) визначити лексичні одиниці, що актуалізують концепт PANDEMIC на різних рівнях: від базових номінантів – слів – до словосполучень, фраз тощо;
- 5) провести аналіз номінантів, що вербалізують концепт PANDEMIC в англійській мові;
- 6) провести анкетування носіїв англійської мови для визначення новітніх тенденцій в уявленнях про концепти PANDEMIC у їхній свідомості за допомогою Гугл-форм;
- 7) визначити тенденції актуалізації досліджуваного концепту в англійській мові.

Аналіз концепту передбачає поєднання різних дослідницьких методик. Поставлені завдання зумовили використання відповідних методів: елементи загальнонаукового описового методу (вибір, класифікація, інтерпретація лексичного матеріалу); порівняльно-історичний метод (проведення етимологічного аналізу та зіставне вивчення слів у діахронічному зрізі мови); лексикографічний аналіз; метод концептуального аналізу, метод побудови лексико-семантичного поля. У роботі також застосовувалися методи семантичного аналізу лексичних одиниць і корпусного аналізу; елементи статистичного аналізу; метод контекстуального аналізу та прийом анкетування.

Матеріалом дисертаційного дослідження слугують англомовні лексичні одиниці на позначення концепту PANDEMIC, які було обрано двома етапами:

- 1) проведенням лексикографічного аналізу на базі англомовних етимологічних, тлумачних словників та словників синонімів;
- 2) відібрані методом суцільної вибірки з медійного дискурсу, а саме, медіатекстів (публіцистичних та науково-популярних текстів інформаційної, пізнавальної, медичної, економічної та політичної тематики).

Джерелами відбору матеріалу англомовної вибірки слугували електронні та друковані версії англомовних видань газет та журналів, серед яких *The Guardian*, *The Observer*, *The Times*, *The Sun*, *The Telegraph*, *The Daily Mail*, *The Independent*, *The Wall Street Journal*, *The New York Times*, *The Washington Post*, *Daily News* та ін. Загальний обсяг мовного матеріалу дослідження складає 2320 сторінок.

Темпоральний відрізок поданої вибірки фактичного матеріалу дослідження охоплює 1995-2023 рр. Загальна кількість відібраних лексичних одиниць англійської мови становить 1300 одиниць.

В дисертації під концептом розуміємо складне ментальне утворення, що включає сукупність смислів, які вербалізовані різними лексико-семантичними засобами та містять етноспецифічні оцінні та ціннісні характеристики, що є значущими для певної лінгвокультури.

За визначенням Вівіан Еванс, концепти знаходяться в концептуальній системі людини і з самого раннього дитинства переосмислюються через процес пізнавально-смыслового аналізу.

Тетяна Радзівська вважає, що концептуалізація в мові зафіксована одиницями, що представляють час, простір, трудову діяльність людини, етичну та ментальну сфери та ін., висвітлюється питання про роль у мовній діяльності концепту як мовно-ментального утворення, що визначає певні моделі мовної поведінки.

Структура концепту, за Анатолієм Приходько, є взаємодією трьох компонентів: поняттєвого, образного і ціннісного. Поняттєвий компонент має вербальну форму, фіксується у лексикографічних джерелах, включає основні первинні ознаки та вважається основним та обов'язково присутнім, за його допомогою визначається концепт та його місце у системі концептів. Образний є невербальним, його можна лише описати чи інтерпретувати. Ціннісний

компонент є важливим, тому що саме через нього відтворюється національні, етноспецифічні та ментальні риси концепту. Саме цей компонент уможливило виділення культурних та ціннісних доміант конкретної культури, який є найважливішим у мові.

Ми вважаємо, підтримуючи ідею Ірини Шевченко, що поняттєвий, образний та ціннісний компоненти тісно взаємопов'язані, а структура концепту є динамічною.

Зміст концепту організовано за польовим принципом: ядро концепту - ближня периферія - крайня периферія. Місце когнітивної ознаки в польовій структурі концепту визначається яскравістю ознаки і регулюється наступним правилом: чим яскравіше когнітивна ознака, тим ближче вона до ядра. Таким чином, ядро концепту часто формують когнітивні характеристики, передають його зміст, периферію складають ознаки суб'єктивного характеру, які виражають ставлення до нього в різноманітних ситуаціях спілкування.

У будь-якій мові концепт має насамперед оболонку: словесну форму або вербалізацію. Лексичні одиниці, які відносяться до концептуального простору концепту називають вербалізаторами. Вербалізатори концепту можна розподілити на різні складові групи, які деякі лінгвісти називають номінативними полями концепту. Розрізняють лексичні, граматичні, синтагматичні, асоціативні та інші групи або поля. А номінативне поле розглядається як «сукупність мовних засобів, які об'єктивують концепт у певний період розвитку суспільства».

Концепт PANDEMIC вважається соціально важливим, особливо в період з кінця 2019 року й досі. Це ключовий елемент, включений у лінгвістичну картину світу майже кожної мови сьогодні. У англійському медійному дискурсі пандемія привернула значно більше уваги до медичної термінології та наукових питань. Спостерігається висока активність у використанні термінів, пов'язаних із епідеміологією, вакцинацією, публічним здоров'ям та сучасними медичними практиками.

Медійний дискурс також відображає соціальні та економічні виміри пандемії, включаючи обговорення впливу на глобальну економіку, освіту, робочі місця та міжнародні відносини. Збільшилася роль медійних платформ у швидкому поширенні інформації, а також у формуванні громадської думки та взаєморозуміння. У дисертаційному дослідженні зроблена спроба виявити можливі способи концептуалізації поняття PANDEMIC на різних мовних рівнях та окреслити екстралінгвістичні чинники, що впливають на лінгво-соціальні особливості вербалізації цього концепту в англійській мові. В рамках проведеного дослідження було виділено ядерні та периферійні когнітивні ознаки концепту PANDEMIC, була описана неоднозначність конотативного сприйняття цього концепту.

Структура концепту PANDEMIC є історично неоднорідною. Його поняттєвий складник представлений передусімсемантикою латинського *pandēmus* та грецького *pandēmos*, що означає «весь народ». Слово *pandemic* походить від пізньолатинського *pandēm(us)* та грецького *pándēmos*, де корінь *pan* означає «весь, всі», а *demos* – «народ, люди». Таким чином, слово має значення «всі люди», «те, що стосується усіх народів». Порівняно зі словом «епідемія», яке протягом 16-17 століть часто вживалося як синонім слова «пандемія», походить від грецького кореня *epi-*, який має значення «на», *demos* – «народ, люди». Тому слово епідемія можна визначити, як «спрямований на людей», не враховуючи чисельність або територію спрямування.

На першому етапі дослідження реконструйовано глибинну структуру поняття концепту PANDEMIC на семантичному рівні маркерів-вербалізаторів

Дослідження містило в собі такі основні етапи:

- 1) етимологічний аналіз лексеми *pandemic*;
- 2) лексикографічний та дефініційний аналізи лексеми *pandemic*;
- 3) експериментальний аналіз виявлення когнітивних ознак концепту PANDEMIC;
- 3) побудова номінативного поля концепту;
- 4) аналіз і опис семантики мовних засобів, що входять до номінативного поля концепту;
- 5) когнітивна інтерпретація результатів опису семантики мовних засобів;
- 6) опис змісту концепту у вигляді переліку когнітивних ознак;
- 7) моделювання концепту в словесній формі.

Побудова номінативного поля містила опис ядра, ближньої та дальньої периферії концепту PANDEMIC. Ядром лексико-семантичної групи є саме лексема *Pandemic*. Під час роботи з ядром концепту було використано метод дефініційного аналізу і метод аналізу

синонімічних рядів: за допомогою даних електронних лексикографічних джерел було визначено ключову лексику-репрезентант концепту, виявлено і розглянуто синонімічний ряд PANDEMIC. Ядро концепту активно задіяне в дискурсі: ключова одиниця-репрезентант нерідко самостійно функціонує в дискурсі медіатекстів, в окремих випадках замінюється синонімами, виявленими за допомогою використання словників. Під час дослідження було використано такі електронні словники: Cambridge Dictionary, Merriam-Webster, Macmillan Dictionary і Longman Dictionary.

Відповідно до Кембриджського словника, термін «пандемія» має наступне визначення: «Пандемія – це виникнення захворювання, яка впливає на багато людей на дуже широкій території» (“*a pandemic is an occurrence of a disease that affects many people over a very wide area*”).

У 2020 році два провідних словника англійської мови Merriam-Webster та Dictionary.com обрали слово *pandemic* словом року.

Опис периферії концепту здійснювався на базі дискурсу медіатекстів. На даному етапі семантико-когнітивного аналізу був проведений дискурсивний аналіз стилістичних прийомів і фразеологічних одиниць, що об'єктивують концепт у медіатекстах, але відсутні в словниках.

Ближня периферія досліджуваного концепту представлена низкою когнітивних ознак, що виявляють себе виключно в контексті медіапростору: спонукання та примус до вакцинації: *to encourage; to recommend; to require; mandate* (12 %); використання засобів індивідуального захисту: *mandatory; to encourage; to require; mask mandates; have to wear* (10 %); соціальна ізоляція або запровадження карантину: *have to quarantine; to require to quarantine; mandatory quarantine; to be placed under observation; to be confined to home, quarantine rules* (8 %); боротьба з інфекцією: *to control; to fight; to curb; to bring under control; to slow down; to minimize* (8 %).

Дальню периферію концепту PANDEMIC становлять вторинні контекстні ознаки PANDEMIC, не зафіксовані в лексикографічних джерелах: негативний вплив на економіку (*disruption; damage; to drop; to hurt; to wreck*), зміна звичного укладу життя, що відбувається через швидке поширення вірусу (*to ban; to limit; to postpone; to impose restrictions/bans*), страх і тривога, спричинені вірусом (*to frighten; to worry; terrifying surge; crushing surge*).

Процедура проведення експерименту передбачала письмове опитування експертів-носіїв англійської мови та узагальнення отриманих даних. В експерименті взяли участь 30 носіїв американського та британського варіантів англійської мови, які є представниками різних соціальних груп (викладачі, студенти, юристи, економісти, держслужбовці), для яких рідною мовою є англійська. Час проведення експерименту: березень – травень 2023 року. Для участі в експерименті були розроблені опитувальники у вигляді Гугл-форм, які містили завдання для експертів. Учасники експерименту мали пройти за посиланням до відповідної Гугл-форми і відповісти на розміщені запитання. Експерти могли залишити свої дані або залишитися анонімними та зазначити свої ініціали/нік-нейм замість реального імені.

Перед експертами було поставлене наступне завдання: визначити слова, словосполучення та фрази з поданого списку, які відносяться, на їхню думку, до концепту PANDEMIC. Список із 150 одиниць було сформовано на основі проведеного лексикографічного аналізу, а також доповнено з практичного матеріалу дослідження: текстів статей за темою з аналізованих газет та журналів. Також у кожного з експертів була можливість додати слова або фрази, пов'язані, на його/її думку, з концептом, але відсутні у списку.

Отримані дані показують, що концепт PANDEMIC посідає важливе місце у свідомості носіїв англійської мови. По-перше, необхідно зіставити кількість одиниць, що репрезентують досліджувані концепти: на етапі експерименту експерти визначали від 5 до 120 слів і словосполучень. На їхню думку, найуживанішими номінантами цих концептів є іменники та дієслова: *coronavirus, Covid-19, lockdown, quarantine, vaccination, to restrict, to avoid, to ban, to prohibit*). Крім зазначених репрезентантів, інформанти назвали також наступні прикметники та прислівники: *global, new, social, continuous, protective, quickly, rapidly, dramatically, slowly*.

Завдяки експерименту також було додатково виокремлено деякі лексичні одиниці, які не були виявлені під час лексикографічного аналізу і які також варто віднести до лексико-семантичної групи. Наприклад, *home time, no commuting, to struggle, to tackle, shielding*.

Після проведеного аналізу результатів експерименту було виявлено 140 когнітивних ознак концепту PANDEMIC, які було розподілено за 7 наступними групами за частотністю вживання:

- 1) Лексичні одиниці на позначення способів запобігання хворобі (40% – 56 одиниць):
- 2) Лексичні одиниці на позначення симптомів хвороби (13,5% – 19 одиниць):
- 3) Лексичні одиниці на позначення соціальних наслідків хвороби (13,5% – 19 одиниць):
- 4) Лексичні одиниці на позначення способів розповсюдження хвороби (11,6% – 16 одиниць):
- 5) Лексичні одиниці на позначення способів лікування (10,7% – 15 одиниць):
- 6) Лексичні одиниці на позначення стану людини до захворювання (5,7% – 8 одиниць):
- 7) Лексичні одиниці на позначення варіацій назви вірусу/хвороби (5% – 7 одиниць):

Найменш чисельною групою є група лексичних одиниць на позначення варіацій назви вірусу/хвороби (7 одиниць = 5%), що можна логічно пояснити тим фактом, що мова йде про одну інфекцію (SARS-COV-2 або Covid-19), що призвела до пандемії у 2020 році. Існуючі варіанти є поясненнями (a new disease), спрощеннями (Coronavirus, Covid) або навіть евфемізмами (Infectious disease, a virus) назви.

Наступною за чисельністю групою є група лексичних одиниць на позначення стану людини до захворювання (8 одиниць = 5,7%), які можуть привести до виникнення симптомів та зробити перебіг хвороби тяжчим (diabetes, HIV, cancer та інші).

Значно ширшою групою (15 одиниць = 10,7%) є група лексичних одиниць на позначення способів лікування, яка є досить динамічною та стабільно поповнюється новими одиницями (Subcutaneous injections, Intravenous infusion, PEP (post-exposure prophylaxis), artificial lung ventilation, to tackle the virus, symptomatic treatment та інші).

Дуже близько за нею йде група лексичних одиниць на позначення способів розповсюдження хвороби (16 одиниць = 11,6%) (SARS-CoV-2 transmission, The coronavirus outbreak, Global spread, The spread of the virus, Coronavirus cases, hardest-hit countries та інші).

Наступні дві групи є рівнозначні у кількісному значенні (19 одиниць = 13,5% у кожній): лексичні одиниці на позначення симптомів хвороби (cough, fever, fatigue, loss of smell та інші) та лексичні одиниці на позначення соціальних наслідків хвороби (severe global socioeconomic disruption, the largest global recession, panic buying, cancellation of events, widespread supply shortages та інші).

Найбільш чисельною групою, що складає 56 одиниць (= 40%) є група лексичних одиниць на позначення способів запобігання хворобі (Quarantine, Lockdown, Vaccination, Inoculation, Social distancing, Isolation, Public gatherings та інші). Ця група набула значного розширення у період з травня по грудень 2020 року, що пояснюється тим фактом, що саме способи запобігання інфікування є основною метою боротьби з пандемією в усіх країнах світу.

Периферія поля включає одиниці, які є найбільш віддаленими у своєму значенні від ядра. Всі зафіксовані на периферії лексеми можна поділити на 3 підгрупи, які включають наступні лексичні одиниці:

1 підгрупа – лексичні одиниці, що називають почуття, що пов'язані з хвилюванням про можливе зараження людини або його близьких (*nervousness, fear, inevitability, overexcitement, restlessness*);

2 підгрупа – слова на засоби підтримки видів професійної діяльності, що зазнали труднощів через пандемію (*online conferences, ZOOMing, Skype work, contactless delivery, distance learning*);

3 підгрупа – лексичні одиниці, що позначають ставлення людини до пандемії та засобів попередження й боротьби з нею (*conspiracy theory supporters, antivax, anti-vaccination league, anti-Covid society members*).

Результати цього експерименту підтверджують складну і багатогранну структуру концепту. За останні століття значення концепту PANDEMIC зазнало еволюції. Якщо в 18-19 століттях пандемії частіше асоціювалися із захворюваннями, такими як чума, то в сучасному контексті термін використовується для опису глобального поширення інфекційних

захворювань, таких як грип чи COVID-19. Змінилися також методи виявлення, лікування та контролю пандемій у зв'язку із науковим та технологічним прогресом.

У лексико-семантичному полі концепту PANDEMIC в англійській мові відбулися зміни, пов'язані з розвитком медичної науки та технологій. З'явилися нові терміни, такі як "social distancing", "lockdown" та "vaccine hesitancy", які відображають нові реалії управління та протидії пандеміям. Також спостерігається активне використання терміну "COVID-19" як конкретної назви захворювання та "coronavirus" як загальної категорії вірусів. Ці зміни відображають еволюцію розуміння та управління глобальними захворюваннями.

До лінгвістичних змін у лексико-семантичному полі концепту PANDEMIC також варто включити підвищений обсяг використання технологічних термінів, пов'язаних із відстеженням та аналізом захворювань, наприклад, "contact tracing" та "genomic sequencing". Крім того, збільшилася увага до глобальної співпраці та міжнародного обміну інформацією в контексті управління пандеміями.

Наступним етапом нашого дослідження був семантичний і компонентний аналіз слів, що репрезентують концепт на різних лексичних рівнях.

З точки зору їхньої граматичної структури, всі слова та словосполучення у матеріалі дослідження було розділено на дві великі групи: окремі слова та фрази, які, у свою чергу, були підрозділені на менші категорії. Окремі слова підгрупувалися на іменники, дієслова та прикметники, словосполучення на основі іменників, прикметників та дієслів.

Концепт PANDEMIC в основному представлений різноманітними словосполученнями (272 словосполучення до 152 окремих слів), найбільш поширеними з яких є прикметникові (на основі прикметнику). Що стосується окремих слів, що використовуються для опису досліджуваного концепту, кількість іменників переважає, тоді як кількість прикметників є найнижчою (76 та 20 відповідно).

Слід зазначити, що більшість іменників позначають способи запобігання хворобі (наприклад, *lockdown, isolation, quarantine, distancing, shielding, immunisation, vaccination, inoculation*), назва хвороби в синонімічному способі (наприклад, *coronavirus, corona, Covid-19* тощо) і симптоми (наприклад, *fever, cough, sneezing, fatigue, rash* тощо).

Дієслова в основному вказують на дії, спрямовані на прийняття анти-пандемічних заходів (*minimize, isolate, indicate, vaccinate, confirm, administrate, protect, ensure, approve* тощо).

Невелика кількість прикметників обумовлена тим, що вони найчастіше поєднуються з іменниками, що підтверджується пере вагою словосполучень на основі іменників (наприклад, *global pandemic, new disease, underlying health condition, social restrictions, continuous cough, personal protective equipment*).

Словосполучення на основі дієслів та іменників представлені приблизно рівною кількістю прикладів (86 та 72 відповідно). Словосполучення на основі дієслова в основному пов'язані з описом антивірусних заходів (*to keep distance, to trace contacts, to stay at home, to wear medical masks, to implement travel restrictions, to increase testing capacity* тощо), лікування (наприклад, *to activate emergency-response mechanisms, to struggle with the virus, to tackle the virus, to get injected, to ventilate the lungs, to prescribe remedy* тощо) та симптоми (*to get coroned, to catch coronavirus, to develop symptoms* тощо).

З когнітивної точки зору слова досліджуваного практичного матеріалу можуть бути класифіковані на:

1. Нові слова (неологізми),
2. Нове значення існуючих слів,
3. Нові сполучення слів.

Найчисельнішою групою виявилися нові сполучення слів (114 одиниць), наступною групою за кількістю є нові значення існуючих слів (87 одиниць), найменшу групу складають саме нові слова (26 одиниць). Нові сполучення слів ґрунтуються на безпосередньо нових словах і стали найбільш поширеними у порівнянні з новими словами та новими значеннями слів. Вони використовуються у всіх сферах поточної життєвої ситуації: медицина (*red-zone patients, to confirm positive, to trace contacts, to struggle with the virus* тощо), політика (*to roll back restrictions, to step up the massively important testing program, to implement travel restrictions, to limit public movement, to launch vaccination, to implement a nationwide lockdown* тощо), робота (*distant work, Zooming, loss of business* etc.), навчання (*distant form, mixed studying*), повсякденне

життя (*to keep distance, to protect oneself, to stay away from other people, to be tested for the virus, to wear medical masks* тощо).

Нові значення слів *pandemic, virus, quarantine, lockdown, vaccine* звузили їхні значення та / або отримали певні нові значення.

Нові слова в основному стосуються назви нової хвороби, яка має декілька синонімів (*Covid, Covid-19, Coronavirus, Corona* тощо), назви новостворених вакцин (*Pfizer-BioNTech COVID-19 vaccine, Moderna's COVID-19 vaccine, AstraZeneca's COVID-19 vaccine, Janssen's COVID-19 vaccine, Novax's COVID-19 vaccine, Sputnik V*).

Тривалість пандемії COVID-19, яку наразі ще неможна вважати остаточно пройденою, сприяє перспективності проведення подальшого компаративного дослідження задля порівняння особливостей вербалізації цього концепту в англійській мові та українській мовах.

Дякую за увагу!

Здобувачка Шарапановська Ю. В. відповіла на запитання присутніх:

Доцент Таланова Л.Г.:

Ви зазначили, що розглядаєте структуру концепту за Анатолієм Приходько, вважаючи його трьохкомпонентним утворенням (поняттєвого, образного і ціннісного). Які ще ідеї структури концепту Ви вивчали і чому зупинилися на вищезазначеній?

Здобувачка: Дякую за запитання.

У лінгвістичній теорії концепту спостерігається варіативність трактувань і сприйняття феномена, окреслюються різні способи класифікації структури концепту, його типології, співвідношення концепту й картини світу, концепту у складі концептосфери. Так, наприклад, вітчизняні лінгвісти, доречи одеситки, Леся Строченко та Юлія Томчаковська розглядають структуру концепту як взаємозв'язок чотирьох компонентів: мотиваційного, поняттєвого, образного й ціннісного. Мотиваційний компонент виокремлюється шляхом етимологічного аналізу слова-репрезентанта відповідного концепту.

Це одна українська дослідниця, Лілія Федорюк, залучає до структурної організації концепту шість складників: мотиваційний, поняттєвий, ціннісний, образний, символний, асоціативний. Мотиваційний і поняттєвий складники концепту реалізовані в лексикографічних дефініціях. Образний, ціннісний і символний складники розкриваються в метафоричних значеннях слова як узагальненому відбитку в пам'яті про певний предмет, явище тощо.

Проте для нашого дослідження мотиваційний, символний та асоціативний компонент не показали себе суттєвими, тому ми спирались на найбільш прийнятну трьохкомпонентну структуру.

Доцент Громовенко В. В.:

Ви зазначили цікавий факт того, що у 2020 році слово *pandemic* було обрано словом року. Чи Ви вивчали, яким чином встановлюють такі слова?

Здобувачка: Дякую за запитання.

Дійсно, у 2020 році два провідних словника англійської мови Merriam-Webster та Dictionary.com обрали слово *pandemic* словом року. У Merriam-Webster заявили, що їхнє рішення ґрунтується на «надзвичайно великій кількості» людей, які шукали слово *pandemic* в їхньому онлайн-словнику у 2020 році. За словами компанії, це слово продемонструвало значне зростання інтернет-трафіку в порівнянні з попереднім роком. Пошукові запити за словом *pandemic* на сайті Merriam-Webster зросли більш ніж на 115 000 відсотків 11 березня 2020 року порівняно з попереднім роком.

Доречи, *Quarantine* посів друге місце за кількістю запитів.

У березні компанія Merriam-Webster оперативно додала та оновила статті на своєму сайті для слів, пов'язаних з пандемією. У той час як *coronavirus* був у словнику протягом десятиліть, термін "COVID-19" з'явився в лютому 2020 року. Через тридцять чотири дні Merriam-Webster розмістив його в Інтернеті разом з кількома десятками інших статей, які були переглянуті, щоб відобразити надзвичайну ситуацію в галузі охорони здоров'я.

«Це найкоротший період часу, за який ми коли-небудь бачили, щоб слово пройшло шлях від карбування до появи в словнику», – сказав редактор пан Соколовський. «Це слово було настільки актуальним».

Слово *pandemic* стало словом року саме тому, що воно швидко увійшло в мейнстрім.

Доцент Фрумкіна А. Л.:

Скажіть, будь ласка, які методи було використано під час роботи з ядром концепту?

Здобувачка: Дякую за запитання.

Під час роботи з ядром концепту було використано метод дефініційного аналізу і метод аналізу синонімічних рядів: за допомогою даних електронних лексикографічних джерел було визначено ключову лексему-репрезентант концепту, виявлено і розглянуто синонімічний ряд PANDEMIC. Під час дослідження було використано такі електронні словники: Cambridge Dictionary, Merriam-Webster, Macmillan Dictionary і Longman Dictionary. Далі ключова лексема-репрезентант та її синонімічні одиниці були досліджені в дискурсі медіатекстів за посередництвом інтерпретативного аналізу контексту та дискурсивного аналізу. Опис периферії концепту здійснювався на базі дискурсу медіатекстів. На даному етапі семантико-когнітивного аналізу був проведений дискурсивний аналіз стилістичних прийомів і фразеологічних одиниць, що об'єктивують концепт у медіатекстах, але відсутні в словниках.

Доцент Оренчак О.О.:

Ви зазначили, що серед експертів були представники Великої Британії та США. Скажіть, будь ласка, чи аналізували Ви залежність сприйняття концепту PANDEMIC від лінгвокультури?

Здобувачка: Дякую за запитання.

Так, дійсно, серед експертів-носіїв мови, яких було залучено до експерименту, були представники як Великої Британії, так і США. Проте дослідження залежності сприйняття концепту від лінгвокультури мовця не було серед завдань нашого дослідження, тому отримані результати було узагальнено без урахування регіональної складової. Проте це може бути перспективним напрямком подальших наукових студій.

Кандидат філол. н. Кабанцева Н.В.:

Скажіть, будь ласка, як Ви визначаєте поняття медійного дискурсу? І як само Ви відбирали фрагменти медійного дискурсу (зважали на рубрики або тематичні розділи ЗМІ)?

Здобувачка: Дякую за запитання.

Спираючись на визначення Нормана Феркло та Роберта Ентмана, під медійним дискурсом ми розуміємо "тематично сфокусовану, соціокультурно детерміновану мовленнєву діяльність в інформаційному просторі мас-медіа, предметом вивчення якої є способи аналізу актуальних процесів у суспільстві й подальша трансляція знань про них". Що стосується другої частини запитання, то відбір медіа-фрагментів відбувався методом суцільної вибірки, спираючись на наявність слів, що входять до ядра та синонімічного ряду ядерних лексем концепту PANDEMIC. Перш за все, ми спиралися на наявність таких слів у заголовках, але також приймали до уваги й екстралінгвальні показники: наприклад, фотографії або картинки, які стосуються досліджуваного концепту.

1.2. Науковий керівник д. філол. н., доцент Шкворченко Н. М.:

Актуальність проблематики дисертаційної роботи Шарапановської Ю. В. не викликає сумніву. Робота виконувалася саме під час найбільш активної фази розвитку коронавірусної інфекції, тому можна говорити про польовий принцип проведення дослідження. Здобувачка провела глибокий бібліографічний та лексикографічний види аналізу, розробила комплексну методику дослідження. Слід також зазначити активну публікаційну діяльність дослідниці: 15 публікацій, 2 з яких відносяться до наукометричних баз Scopus та Web of Science. Дисертація пройшла значну апробацію на міжнародних науково-практичних конференціях, семінарах та

круглих столах. Робота виконана самостійно з дотриманням правил академічної доброчесності. Висновки є значущими та вагомими. Прошу підтримати мою дисертантку!

1.3. В обговоренні дисертації взяли участь:

Професор Цокур О. С.: Ознайомлення з дисертацією дозволяє зробити висновок про те, що Шарапановська Ю.В. є сумлінним науковцем, яка вміє логічно викладати та аналізувати теоретичний та практичний матеріал, сформулювати виважені та узагальнені висновки, застосовувати різноманітні методи наукового пізнання.

Доцент Коробкова Н. К.: Подана до обговорення дисертація відповідає вимогам актуальності. Дисертація є самостійним та системним дослідженням

Доцент Першина Л. В.: Дисертація має закінчений вигляд, не тільки теоретичне, а й практичне значення. Практичне значення одержаних результатів визначається теоретично-прикладною спрямованістю дисертації.

Професор Мізецька В.Я.: Тема дослідження є важливою та цікавою.

На основі результатів обговорення дисертаційного дослідження Шарапановської Ю.В. на тему «Реалізація концепту PANDEMIC в англomовному медійному дискурсі (лінгвосоціальний аспект)», вирішили прийняти:

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Шарапановської Юлії Вікторівни на тему «Реалізація концепту PANDEMIC в англomовному медійному дискурсі (лінгвосоціальний аспект)», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035 «Філологія»

Науковий керівник – доктор філологічних наук, доцент Шкворченко Н.М.

Тему дисертації «Лінгво-соціальні особливості реалізації концепту «пандемія» в сучасній англійській мові» затверджено на засіданні Вченої Ради Міжнародного гуманітарного університету (Протокол №2 від 12 листопада 2020 р.). На засіданні Вченої Ради Міжнародного гуманітарного університету (Протокол №6 від 4 квітня 2023 р.) тему було уточнено як «Реалізація концепту PANDEMIC в англomовному медійному дискурсі (лінгвосоціальний аспект)».

Актуальність теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт установи. Останніми десятиліттями проблема вивчення концептів становить особливе зацікавлення дослідників у різних наукових галузях (лінгвістика, культурологія, психологія тощо).

Пандемія як загальнолюдський феномен є наднаціональним поняттям, що вмотивовує необхідність антропоцентричного підходу до студіювання концепту. Концепт PANDEMIC виражає базові людські відчуття та інстинкти, універсальні для представників усіх культур. В англomовному медійному дискурсі останніх чотирьох років зазначений концепт швидко розвивається та розширює свою структуру.

У дисертації концепт потрактований як складне ментальне утворення, вербалізоване різними лексико-фразеологічними засобами, що містить значущі для певної лінгвокультури етноспецифічні оцінні та ціннісні характеристики.

Теоретичним підґрунтям дисертаційного дослідження є праці відомих вітчизняних та закордонних вчених-лінгвістів: М. Бобро, О. Бондаренко, О. Близнак, Л. Лисиченко, А. Приходько, Т. Радзівська, О. Селіванова, І. Шевченко, В. Еванс, Дж. Лакофф, Теун А. ван Дейк, М. Фуко, Ж. Лаклос, Д. Лі, Ч. Мейєр,

Теоретичні і практичні засади концептуальних та дискурсивних студій заклали такі філологи та мовознавці як М. Бобро, К. Голобородько, В. Жайворонок, А. Загнітко, І.

Колегаєва, Ж. Краснобаєва-Чорна, О. Огуй, Н. Петлюченко, М. Потапенко, Г. Приходько, В. Смаглій, А. Вержбицька, С. Лоренс, Е. Марголіс, Н. Ферклоу, Дж. Хартлі та інші.

Поряд із цим, лише в окремих лінгвістичних студіях досліджувалися безпосередньо проблеми, дотичні до теми дисертації. Слід зазначити роботи С. Гентзель ("The Language of Covid-19: Communicating the Coronavirus Pandemic" (2020)); Д. Таннен ("Covid-19, Risk, and Pandemic Culture: The View from Social Interaction" (2020)); А. Лидді ("CoronaVirus Discourse: A Critical Discourse Analysis of COVID-19 Media Narratives" (2020)); О. Пономарів ("Мова і пандемія: використання лінгвістичних інструментів для аналізу комунікаційних стратегій українських ЗМІ під час поширення COVID-19" (2020), "Мова і комунікація в умовах пандемії: лінгвістичний аналіз мовленнєвих стратегій в українському суспільстві" (2021)) та деякі інші.

Проте, жодна з зазначених праць не вдавалася до детального дослідження концепту PANDEMIC із застосуванням комплексної методики всебічного аналізу розвитку концепту, встановлення лексико-семантичного поля та детальної лінгвістичної інтерпретації.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію у вигляді рукопису виконано самостійно відповідно до тематичного плану науково-дослідницьких робіт кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного гуманітарного університету "Лінгвістичні та лінгводидактичні основи формування багатомовної та полікультурної компетенції", що є складником загальнонаукової університетської теми "Тенденція становлення і розвитку соціогуманітарної сфери в Україні" (номер державної реєстрації 01104000678). Тему дисертації затверджено Вченою радою Міжнародного гуманітарного університету 12.11.2020 р., (протокол № 2), в остаточній редакції 04.04.2023 р. (протокол № 6).

Мета і завдання дослідження. У відповідності з встановленими *об'єктом* (лінгвосоціальні особливості реалізації концепту PANDEMIC у сучасній англійській мові) та *предметом* (мовні засоби, що репрезентують концепт PANDEMIC в англійській мові) дисертації, її мета полягає в комплексному вивченні концепту PANDEMIC із використанням різних дослідницьких методик, а також у виявленні специфіки лексичних одиниць, що актуалізують концепт на різних рівнях англійської мови. Багатоаспектність і комплексність поставленої мети зумовили необхідність виділення низки таких завдань:

- 1) проаналізувати підходи до вивчення концепту та з'ясувати можливості функціонування й репрезентації концепту з погляду лінгвістики на новітньому етапі сучасної комунікації в глобалізованому світі;
- 2) дослідити еволюцію концепту PANDEMIC і продемонструвати динаміку змін його семантики та конотацій в англійській мові;
- 3) розробити модель лексико-семантичного поля досліджуваного концепту;
- 4) визначити лексичні одиниці, що актуалізують концепт PANDEMIC на різних рівнях: від базових номінантів – слів – до словосполучень, фраз тощо;
- 5) дослідити номінанти, що вербалізують концепт PANDEMIC в англійській мові;
- 6) організувати анкетування носіїв англійської мови для окреслення новітніх тенденцій в уявленнях про концепти PANDEMIC у їхній свідомості за допомогою гугл-форм;
- 7) схарактеризувати тенденції актуалізації досліджуваного концепту в англійській мові.

Методи дослідження. Методологічною основою роботи є загальнонаукові та спеціальні методи пізнання: метод теоретичного аналізу і синтезу застосовано під час дослідження загальних засад його предмета (підрозділи 1.1, 1.2, 1.3); елементи загальнонаукового описового методу (вибір, класифікація, інтерпретація лексичного матеріалу) (підрозділи 2.1, 2.2); порівняльно-історичний метод (проведення етимологічного аналізу та вивчення слів у діахронному зрізі мови) (підрозділи 3.1, 3.2.1); лексикографічний аналіз (підрозділ 3.2); метод концептуального аналізу, метод побудови лексико-семантичного поля (підрозділ 3.2, 3.2.2). У роботі також застосовано методи семантичного аналізу лексичних одиниць і корпусного аналізу; елементи статистичного аналізу; метод контекстуального аналізу та прийом анкетування (підрозділи 3.2.2, 3.3).

Емпіричну базу дослідження становлять англійські лексичні одиниці на позначення концепту PANDEMIC, що вибрані протягом двох етапів:

1) проведення лексикографічного аналізу на базі англomовних етимологічних, тлумачних словників і словників синонімів;

2) суцільна вибірка з медійного дискурсу (публіцистичні й науково-популярні тексти на інформаційну, пізнавальну, медичну, економічну та політичну тематику).

Медійні джерела для відбору матеріалу вибірки – електронні та друковані версії англomовних видань газет і журналів, серед яких “The Guardian”, “The Observer”, “The Times”, “The Sun”, “The Telegraph”, “The Daily Mail”, “The Independent”, “The Wall Street Journal”, “The New York Times”, “The Washington Post”, “Daily News” та ін. Загальний обсяг мовного матеріалу становить 2320 сторінок. Темпоральний відрізок поданої вибірки фактичного матеріалу дослідження охоплює 1995 – 2023 рр. Загальна кількість відібраних лексичних одиниць англійської мови сягає 1300 одиниць.

Наукова новизна дисертації полягає в тому, що дисертація є першим комплексним дослідженням концепту PANDEMIC здійсненим в умовах активної фази пандемії коронавірусної інфекції COVID-19. Науковою новизною відзначаються такі положення:

вперше:

запропоновано сучасну методика з проведенням експерименту за участі носіїв британського й американського варіантів англійської мови (у вигляді гугл-форм), яке дало змогу зафіксувати новітні тенденції в уявленнях про концепт PANDEMIC, що вкрай важливо у зв'язку з безперервним, стрімким розвитком зазначеного концепту, спричиненим ситуацією з нещодавною пандемією та статусом англійської як глобальної мови;

досліджено концепт PANDEMIC у діахронному зрізі англійської мови допомагає схарактеризувати зміни значень слів, що вербалізують цей концепт, а саме: конкретизацію смислів, розширення контексту вживання;

змодельовано комплексного лексико-семантичного поля, що містить лексичні одиниці різних рівнів (слова, словосполучення та паремії);

проведено комплексний аналіз мовних одиниць, що виражають концепт PANDEMIC на матеріалі найбільш репрезентативних корпусів англійської мови;

визначено різний ступінь репрезентації концепту PANDEMIC, зафіксований за допомогою корпусного аналізу мовних одиниць, що виражають концепт, а також експериментальним прийомом анкетування в гугл-формах за участі носіїв британського й американського варіантів англійської мови, дає змогу констатувати, що в сучасній англійській мові відбулися суттєві зміни на асоціативному рівні концепту PANDEMIC;

окреслено активну динаміку змін концепту PANDEMIC і розширення його структури в англomовному медійному дискурсі, що робить його одним із найбільш гнучких понять сьогодення.

удосконалено:

теоретичні знання про концепт та концептосферу: останніми десятиліттями проблема вивчення концептів становить особливе зацікавлення дослідників у різних наукових галузях (лінгвістика, культурологія, психологія тощо). У дисертації концепт потрактований як складне ментальне утворення, вербалізоване різними лексико-фразеологічними засобами, що містить значущі для певної лінгвокультури етноспецифічні оцінні та ціннісні характеристики;

поняття пандемії як загальнолюдського феномену, що вмотивовує необхідність антропоцентричного підходу до студіювання концепту. Концепт PANDEMIC виражає базові людські відчуття та інстинкти, універсальні для представників усіх культур. В англomовному медійному дискурсі останніх чотирьох років зазначений концепт швидко розвивається та розширює свою структуру.

набули подальшого розвитку:

дослідження розширення структури концепту, а також змін у його метальному сприйнятті представниками різних лінгвокультур;

вивчення мовних засобів вираження досліджуваного концепту має велике значення як для розширення загальних знань про концепти взагалі, так і для оптимізації міжкультурної комунікації;

студіювання концепту PANDEMIC крізь призму насамперед англійської мови, оскільки в період глобалізації англійська мова стає основним інструментом міжнародного спілкування, отже, засобом вербалізації цих незамінних компонентів спілкування. Англійська мова як

джерело знань про національний характер і менталітет народів англомовних країн дає змогу окреслювати лінгвістичні особливості англомовної лінгвокультури, щоб правильно інтерпретувати їх у процесі міжкультурної комунікації.

Практичне значення одержаних результатів. Дисертація має теоретико-прикладний характер, а її висновки і пропозиції становлять науковий та практичний інтерес і можуть бути використані у:

під час розроблення теоретичних курсів із когнітивної лінгвістики, лексикології, лексикографії, теорії англійської мови, культурології, міжкультурної комунікації;

в освітньо-науковому процесі ЗВО під час викладання дисциплін:

із філології (розділ «Корпусна лінгвістика»), мовознавства (розділ «Теорія мовних універсалій»), теорії міжкультурної комунікації (розділ «Міжкультурної комунікації»);

дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти, зокрема з практичної риторики, когнітивної семіотики, лінгводискурсології;

для підготовки кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти;

для впорядкування практичних міждисциплінарних курсів англійської мови.

Апробація результатів дисертації. Основні положення й результати дослідження обговорено на розширеному фаховому семінарі кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного гуманітарного університету із залученням спеціалістів кафедри германських і східних мов та перекладу, кафедри іноземних мов професійного спілкування.

Теоретичні та практичні результати дослідження на різних стадіях були презентовані в межах доповідей на науково-практичних конференціях та конгресах: Міжнародна науково-практична конференція “Specialized and multidisciplinary scientific researches” (м. Амстердам, Нідерланди, 11 грудня 2020 р.); Другий міжнародний конгрес “2nd International Antalya scientific research and innovative studies congress” (м. Анталія, Туреччина, 17-22 березня 2022 р.); Перша Міжнародна науково-практична інтернет-конференція “Achievements of 21st Century Scientific Community” (м. Дніпро, 14-15 вересня 2023 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційні підходи до формування багатомовної та полікультурної компетенції в умовах викликів сьогодення» (м. Одеса, 23-24 листопада 2023 р.).

Публікації. Основні теоретичні та практичні положення й пропозиції дисертаційного дослідження відображено в 15 публікаціях (серед них 11 – одноосібних) у фахових виданнях України (4 публікації), а також у 2 публікаціях, що входять до наукометричних баз «Scopus» і «Web of Science».

Структура та обсяг дисертації. Дисертаційне дослідження складається з анотації, вступу, трьох розділів, що містять десять підрозділів, висновків, списку використаних джерел (203 найменувань, з них 85 іноземними мовами) та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 218 сторінок, у тому числі список використаних джерел – 19 та додатки – 20 сторінок.

Список публікацій здобувачки за темою дисертації та відомості про апробацію матеріалів дисертації

Статті в періодичних наукових виданнях за галузю (галузями) знань, що проіндексовані в базах даних Web of Science Core Collection та / або Scopus

1. Shkvorchenko, N., Hromovenko, V., & Sharapanovska, Y. (2021). The concept of «pandemic» in modern English-language political discourse. *Amazonia Investiga*, 10(46), 225–233. URL : <https://doi.org/10.34069/AI/2021.46.10.23>
2. Shkvorchenko, N., Pershyna, L., Sharapanovska, Yu., Adamova, H., Leontiev, O. (2022). The Linguistic Realisation of «Pandemic» Concept in Contemporary English. *ISSN 1799-2591 Theory and Practice in Language Studies*, Vol. 12, No. 12. 2471–2477, December, 2022. URL : <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0a5b9a3b-3db5-4eeb-b8d2-bf468a533bc9/content>.

**Статті в періодичних наукових виданнях інших держав,
що входять до Організації економічного співробітництва та розвитку
та / або Європейського Союзу**

3. Sharapanovska, Y. (2022). "PANDEMIC" CONCEPT IN THE ENGLISH LANGUAGE. *Scientific Journal of Polonia University*, 47(4), 81-88. URL : <http://pnap.ap.edu.pl/index.php/pnap/article/view/768>

**Статті в наукових виданнях, що входять до
переліку наукових фахових видань України**

4. Шарапановська, Ю. В. (2021a). Концепт «ПАНДЕМІЯ» в англомовному лінгвістичному просторі. *Закарпатські філологічні студії*, Випуск 18, С. 162–167. URL : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/trphst_2021_18_31.pdf
5. Шарапановська, Ю. В. (2023). Концепт PANDEMIC в англомовному медійному дискурсі. *Науковий журнал "Академічні студії". Серія «Гуманітарні науки»*. Вип. 2. С. 96–104. URL : <http://academstudies.volyn.ua/index.php/humanities/article/%20view/474/447>
6. Sharapanovska, Yu. (2020b). Implementation of the «PANDEMIC» concept in modern English. *Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Вип. 34. Том 5, С. 158–163. URL : <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewById/1205692>
7. Sharapanovska, Yu.V. (2021a). Linguistic approaches to the concept study. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. № 47 том 2. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». С. 150–153. URL : http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v47/part_2/36.pdf

Публікації, які засвідчують апробацію результатів дисертації

8. Шкворченко, Н. М., Шарапановська, Ю. В. (2021). Структура класифікації концепту у лінгвістичному дослідженні. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 35, С. 52–56.
9. Шкворченко, Н. М., Шарапановська, Ю. В. (2022). Неологізми як складова концепту «Пандемія», *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». Вип. 36, С. 120–124.
10. Шарапановська, Ю. В. (2020). До проблем концепту в лінгвістиці. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету : {збірник}*. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». Вип. 33, С. 95–98.
11. Шарапановська, Ю. В. (2021b). Засади вивчення концепту в лінгвістиці. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». Вип. 34, С. 95–100.
12. Шарапановська, Ю. (2023b). Особливості актуалізації концепту PANDEMIC в медійному дискурсі. *Інноваційні підходи до формування багатомовної та полікультурної компетенції в умовах викликів сьогодення, 23-24 листопада 2023 р. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 23-24 листопада 2023 р., м. Одеса, Міжнародний гуманітарний університет*. С. 159–162. <https://doi.org/10.32837/11300.26952>.
13. Sharapanovska, Yu. (2020a). Concept of «Disease» in the English language. Specialized and multidisciplinary scientific researches: *Collection of scientific papers «LOGOS» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference, December 11, 2020. Amsterdam, The Netherland: European Scientific Platform, Volume 6, 8,25 printed sheets*, P. 13–16.
14. Sharapanovska, Yu. (2022). PANDEMIC English vocabulary changes. *2nd International Antalya scientific research and innovative studies congress held on March 17-21, 2022. Antalya, Turkey* P. 130–133. <http://surl.li/oogeu>.

15. Sharapanovska Yu. (2023). Synonym field of the pandemic concept. *1st International Scientific and practical Internet Conference „Achievements of 21st Century Scientific Community: Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Internet Conference, September 14-15, 2023.* FOP Marenichenko V. V., Dnipro, Ukraine, 523 p. P. 21–23.

Характеристика особистості здобувачки. Шарапановська Юлія Вікторівна, 11 січня 1992 року народження, закінчила у 2014 році Міжнародний гуманітарний університет, місто Одеса. Отримала ступень Магістра за спеціальністю «Переклад» та отримала кваліфікацію «філолог, перекладач, викладач англійської та французької мов та літератури». З 2012 по 2015 рік займала посаду старшого лаборанта кафедри перекладу та мовознавства Міжнародного гуманітарного університету. З 03.10.2017 по теперішній час займає посаду голови первинної профспілкової організації Міжнародного гуманітарного університету. З 01.12.2017 року займає посаду відповідального секретаря Приймальної комісії Міжнародного гуманітарного університету. З 2018 року по теперішній час Шарапановська Ю.В. займає посаду директора Фахового коледжу Міжнародного гуманітарного університету. З 2019 року виконує обов'язки директора Медичного фахового коледжу Міжнародного гуманітарного університету на громадських засадах. Науково-педагогічну діяльність розпочала у 2015 році на кафедрі іноземних мов професійного спілкування Міжнародного гуманітарного університету та на даний момент викладає у Фаховому коледжі Міжнародного гуманітарного університету. У 2020 році вступила до аспірантури Міжнародного гуманітарного університету за спеціальністю 035 – Філологія. Індивідуальний план наукової роботи здобувачки Шарапановської Юлії Вікторівни був затверджений рішенням вченої ради Міжнародного гуманітарного університету. Науковим керівником призначено Шкворченко Наталію Миколаївну, доктора філологічних наук, доцента, завідувачку кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного гуманітарного університету.

Оцінка мови та стилю дисертації, відповідність змісту дисертації спеціальності, із якої вона подається до захисту.

Дисертаційна робота виконана українською мовою, стиль викладення – науковий. Дослідження здійснено за напрямом, який віднесено до спеціальності 035 – Філологія.

Особистий внесок здобувачки в одержання наукових результатів, що містяться в дисертації. Дисертаційне дослідження виконано здобувачкою самостійно, всі сформульовані у ньому положення і висновки обґрунтовано на основі особистих досліджень авторки. У статті, яка опублікована спільно з Н. Шкворченко та В. Громовенко (The concept of «pandemic» in modern English-language political discourse) здобувачкою самостійно проведено теоретичний аналіз лексикографічних джерел та класифікація практичного матеріалу дослідження. У статті у співавторстві з Н. Шкворченко, Л. Першиною, Г. Адамовою та О. Леонтьєвим (The Linguistic Realisation of «Pandemic» Concept in Contemporary English) здобувачкою досліджено засади вивчення концепту PANDEMIC та розроблено методологічну базу дослідження. У статті, яка опублікована спільно з Н. Шкворченко (Структура класифікації концепту у лінгвістичному дослідженні) здобувачкою запропоновано методику дослідження концепту.

Вимоги академічної доброчесності дотримано у повному обсязі, наявний висновок Unіcheck – позитивний.

Оцінка відповідності дисертації встановленим вимогам з урахуванням наукової та громадської характеристики здобувача.

Дисертація на тему «Реалізація концепту PANDEMIC в англійськомовному медійному дискурсі (лінгвосоціальний аспект)» є завершеним монографічним дослідженням та відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами й доповненнями) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на тему «Реалізація концепту PANDEMIC в англомовному медійному дискурсі (лінгвосоціальний аспект)».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Шарапановської Юлії Вікторівни відповідає спеціальності 035 – Філологія та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами й доповненнями) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

3. Рекомендувати дисертацію Шарапановської Юлії Вікторівни на тему «Реалізація концепту PANDEMIC в англомовному медійному дискурсі (лінгвосоціальний аспект)» до разового захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 035 – Філологія.

4. Рекомендувати Вченій раді Міжнародного гуманітарного університету утворити разову спеціалізовану вчену раду для проведення разового захисту дисертації на тему «Реалізація концепту PANDEMIC в англомовному медійному дискурсі (лінгвосоціальний аспект)» у складі:

голова ради – Мізецька Віра Ярославівна, д. філол. н., професор, завідувач кафедри іноземних мов професійного спілкування Міжнародного гуманітарного університету;

рецензент – Оренчак Ольга Олексіївна, к. філол. н., доцент, доцент кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного гуманітарного університету;

офіційний опонент – Потапенко Сергій Іванович, д. філол. н., професор, завідувач кафедри германської філології, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя;

офіційний опонент – Приходько Ганна Іллівна, д. філол. н., професор, професор кафедри англійської філології та лінгводидактики, Запорізький національний університет;

офіційний опонент – Смаглій Валерія Михайлівна, д. філол. н., професор, завідувач кафедри філології, Одеський національний морський університет.

Результати голосування присутніх на засіданні фахівців за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 12, проти – 0, утрималися – 0.

Головуючий, доцент
кафедри романо-германської філології
та методики викладання іноземних мов,
к. філол. н., доцент

Ольга ОРЕНЧАК

Секретар засідання

Діана СВИМОВА